

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у новембру 2016. године

1. Потрошачке цене су, након значајног раста у претходном месецу (0,7%), који је други по интензитету у овој години (август 0,9%), у новембру снижене за 0,1%¹. Иначе, новембар је четврти месец у овој години када је остварен пад цена истог интензитета, а укупно је било пет снижења (септембар -0,6%). Имајући у виду да су реализована снижења цена у знатној мери неутралисала извршена повећања цена, може се констатовати да је у протеклом периоду ове године остварена стабилност цена. Наиме, да није било снижења цена, инфлација би у овом периоду била око доње границе циљане инфлације за 2016. године, односно била би за око половину већа него што је реализована (1,7%).

На новембарско снижење цена, опредељујући утицај су имале цене воћа и свежег меса које су снижене за -12,4%, односно -1,1%, што је утицало да се на нивоу групе хране и пића забележи пад цена од -0,7%. Наиме, дејство ових промена на општи индекс потрошачких цена износи -0,3%, што значи да није било појединачних повећања цена, пад цена би био за 0,2 п.п. већи него што је остварен.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у новембру ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,7%¹, а међугодишњим (новембар ове у односу на новембар претходне године) 1,5%.

¹ Саопштење РЗС број 332 од 12.12.2016. године.

Наиме, остварена инфлација у овој години је, у поређењу са истим периодима претходних десет година, на нивоу прошлогодишње, што се види из наредне табеле:

- у % -

Година	Остварени раст	
	новембар т.г. децембар п.г.	новембар т.г. новембар п.г.
2007.	9,7	9,3
2008.	9,6	10,9
2009.	6,9	5,9
2010.	9,9	9,6
2011.	7,7	8,1
2012.	11,9	12,6
2013.	1,6	2,0
2014.	2,2	2,4
2015.	1,7	1,3
2016.	1,7	1,5

2. Посматрано по *основним групама*, новембарски пад цена је у потпуности одређен снижењем цена хране и безалкохолних пића од -0,7%. Поред тога, ниже цене су евидентиране и код алкохолних пића и дувана (-0,1%), комуникација (-0,1%) и ресторана и хотела (-0,3%).

Раст цена је остварен код одеће и обуће (0,9%), затим код стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,3%), транспорта (0,3%), намештаја, покућства и текућег одржавања (0,2%), рекреације и културе (0,2%), остале робе и услуга (0,2%), док је најмањи проценат повећања остварен у здравству (0,1%) и образовању (0,1%).

Цене хране и безалкохолних пића су снижене, пре свега по основу нижих цена непрерађене хране за -2%, односно свежег воћа и свежег меса (-12,4%, односно -1,1%), док су цене остале непрерађене хране повећане (свеже поврће 2%, конзумна јаја 2% и риба 0,1%). Цене прерађених прехранбених производа нису мењане.

3. Значајан раст цена, који се кретао у распону од 0,1% до 3%, евидентиран је код: рибе, поврћа, шећера, цема, меда и чоколаде, осталих прехранбених производа, минералне воде, безалкохолних пића и сокова, вина, одевних предмета, обуће и поправке обуће, снабдевања водом, одвођења отпадне воде, гаса, чврстих горива, централног загревања стана, намештаја, покућства, тепиха и остале подне простирке, поправке апарата за домаћинство, производа за одржавање стана, осталих медицинских производа, терапеутских уређаја и опреме, медицинских услуга, горива и мазива за путничке аутомобиле, одржавања и поправке возила, опреме за пријем, снимање и репродукцију звука и слике, информатичке опреме, осталих важних предмета за рекреацију и културу, играчака, опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном, баште, биљака и цвећа, кућних љубимаца, производа и услуга у вези са кућним љубимцима, канцеларијског материјала, пакет аранжмана, хране и пића, услуга у фризерским и козметичким салонима, и личних предмета. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 37,7%.

4. У новембру ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, кориговане су следеће цене:

4.1. Влада је крајем новембра донела **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини** („Сл. гласник РС“, бр. 95/16). Доношењем ове одлуке створени су услови да се на тржиште Републике Србије пусте у промет 13 нових лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, чиме би се повећала конкуренција произвођача лекова, укупна понуда и снабдевеност тржишта. Извршене су измене података из дозволе за лек, у складу са варијацијама које је прихватила Агенција, и кориговане цене за 10 лекова и то: повећање цена за 9 лекова и снижење цене за 1 лек. Такође, је извршено брисање 8 лекова из Списка цена лекова. Предложена повећања и снижења цена одређеног броја лекова, као и цене лекова које се по први пут утврђују неће утицати на инфлацију, јер статистика не снима њихове цене у оквиру индекса потрошачких цена.

4.2. Влада је, такође, крајем новембра дала сагласност на Одлуку о измени Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта

(путарина) којом се успоставља наплата путарине у отвореном систему на новим наплатним станицама (Прешево, Таково и Прељина), док се цене путарине нису мењале („Сл. гласник РС“, бр. 95/16). Тако, наплата путарине на НС Прешево треба да се успостави у новембру ове године, док би наплата путарине на НС Прељина и Таково започела у јануару наредне године.

4.3. У новембру 2016. године повећане су **цене свих стамбено комуналних услуга** на нивоу просека Републике, изузимајући цену изношења смећа. Тако су цене воде и одведене отпадне воде порасле за по 0,3%, а цена централног грејања за 1,1%. При том, цена грејања мерено према утрошку повећана је за 16,6%, док је иста цена мерено према м² смањена за 0,3%. Таква кретања цена наведених услуга на нивоу републичког просека ефекат су повећања цена воде и одведене отпадне воде у Ваљеву за по 15,0% и грејања у Нишу за 33,0% мерено према утрошку, као и смањења цене грејања у Краљеву за 4,2% мерено према м². При том, појединачна повећања цена стамбено комуналних услуга у Ваљеву и Нишу су вишеструко изнад пројектованог општег раста цена за ову годину, док су се просечна повећања цена воде, одведене отпадне воде и централног грејања задржала у оквиру пројекције, изузимајући цену грејања мерено према утрошку код које је пројектовани раст цена вишеструко премашен.

Цене јавног градског превоза мировале су у извештајном месецу у свим градовима који су на статистичком праћењу.

*

* *

У комуналној делатности - **погребне услуге**, у оквиру које се од ове године прати једино цена штампања парте (умрлице са сликом) у погребном предузећу, комад, у извештајном месецу није било промена.

4.4. Савет Агенције за енергетику Републике Србије усвојио је одлуке о изменама у Методологији за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије и у Методологији за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије.

Овим је извршено усклађивање методологије са новим Законом о енергетици.

Одлуке су објављене у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 98/16. и оне ступају на снагу и примењују се од 1. јануара 2017. године.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у новембру 2016. године у односу на децембар претходне године **износи 1,7%** и одређен је повећањем цена роба и услуга од 1,8% и 1,3%.

Највећи раст од 6,9% је евидентиран у групи рекреације и културе, на које се односи око петина опште стопе.

Наипросечно су повећане и цене алкохолних пића и дувана (3%), транспорта (2,2%) и здравства (1,9%), чије укупно дејство износи око једну четвртину.

Испод просека су повећане цене хране и безалкохолних пића (1,4%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,1%), намештаја, покућства и текућег одржавања (1,1%), ресторана и хотела (1,1%), комуникација (0,9%), образовања (0,8%) и остале робе и услуга (0,1%).

Снижење цена је остварено једино код одеће и обуће (-0,6%).

6. Фискалном стратегијом Владе Републике Србије за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину, пројектована инфлација за 2016. годину износи 3,5%, а циљана, утврђена *Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопима инфлације до 2016. године*, 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п. Процењени просечан месечни раст на основу пројектоване годишње инфлације би износио 0,3%.

Укупан текући раст у новембру ове године у односу на децембар претходне године је износио 1,7%, што би значило да би, при непромењеном интензитету у децембру ове године, инфлација у 2016. години била нешто испод доње границе циљане инфлације.

У новембру ове године, као и у октобру, просечан *курс динара* је остао на непромењеном нивоу, док је у односу на децембар претходне године повећан за 1,2%. Наиме, курс динара се одржава на стабилном нивоу и месечне осцилације су незнатне (122,54 дин. у јануару, 122,88 дин. у фебруару, 123,13 дин. у марту, 122,81 дин. у априлу, 122,82 дин. у мају, 123,40 дин. у јуну, 123,35 дин. у јулу, 123,30 дин. у августу, 123,23 дин. у септембру, 123,18 дин. у октобру и 123,19 дин. у новембру).

Промет у трговини на мало, у периоду јануар-октобар ове у односу на исти период претходне године бележи раст у текућим ценама од 7,1%, а у сталним од 7,9%². Раст промета, исказан у сталним ценама, је резултата повећања промета непрехрамбених производа осим моторног горива од 9,3%, хране, пића и дувана од 7,9% и моторног горива од 6,1%.

² Саопштење РЗС број 315 од 30.11.2016. године.

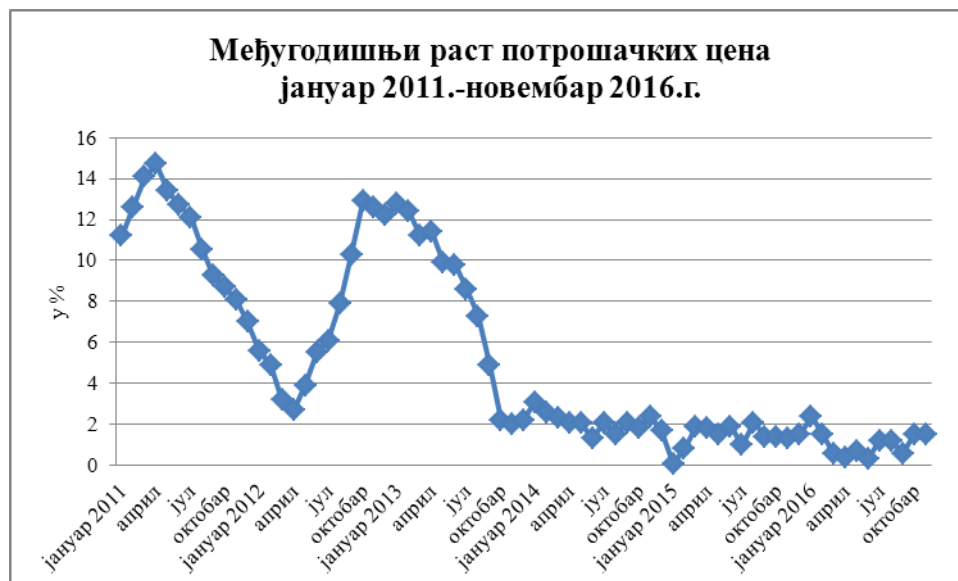
Просечна нето зарада без пореза и доприноса у октобру ове године³ је износила 45.281 динар и у периоду јануар-октобар ове у односу на исти период претходне године номинално је повећана за 3,7%, а реално за 2,7%. При томе, пензије су у периоду јануар-септембар ове у односу на исти период претходне године (последњи расположив податак Министарства финансија) реално повећане за 0,1%.

Регулисане цене⁴, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у новембру ове године су снижене за 0,1%, по основу значајног учешћа централног загревања станова по м³ чије су цене снижене, иако су цене воде и централног загревања станова по утрошку повећане, а осталих производа и услуга остале на непромењеном нивоу.

Цене базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) су, пре свега по основу виших цена индустријске робе широке потрошње (0,2%), енергије (0,4%) и услуга (0,1%) повећане за 0,2%.⁵

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена опредељен нижим ценама хране и безалкохолних пића (-0,7%), док су више цене производа и услуга који чине базну инфлацију (0,2%), деловале на ублажавање опште стопе пада потрошачких цена.

7. Међугодишњи раст инфлације у новембру ове у односу на новембар претходне године износи 1,5%, што је исти интензитет раста као и претходног месеца. При томе цене роба су повећане за 1,6%, а услуга за 1,4%.

Посматрано по групама производа и услуга, раст цена је евидентиран у свим групама осим код одеће и обуће и остале робе и услуга, чије су цене снижене за 0,4%, односно остале на непромењеном нивоу.

³ Саопштење РЗС бр. 308 од 25.11.2016. године

⁴ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁵ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 3.7.

Највећи интензитет раста је остварен код рекреације и културе и алкохолних пића и дувана (6,8% и 6,2%), а затим у здравству (2,1%).

Испод просечан раст је забележен код транспорта (1,2%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,2%), ресторана и хотела (1%), образовања (0,9%), хране и безалкохолних пића (0,7%), комуникација (0,5%) и намештаја, покућства и текућег одржавања стана (0,3%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО НОВЕМБРА 2016. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0
август	0,9	2,1	2,1
септембар	0,0	2,0	1,4
октобар	-0,2	1,8	1,4
новембар	-0,1	1,7	1,3
децембар	-0,2	1,5	1,5

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА*Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
јануар	0,6	0,6	2,4
фебруар	-0,1	0,5	1,5
март	-0,1	0,4	0,6
април	0,4	0,8	0,4
мај	0,1	0,8	0,7
јун	0,1	0,9	0,3
јул	-0,1	0,8	1,2
август	0,9	1,7	1,2
септембар	-0,6	1,1	0,6
октобар	0,7	1,8	1,5
новембар	-0,1	1,7	1,5

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено кретање цена <u>11.2016.</u> 10.2016.	Структура оствареног кретања цена	Остварено кретање цена <u>11.2016.</u> 12.2015.	Структура оствареног кретања цена
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,1	100,0	1,7	100,0
Храна и безалкохолна пића	-0,7	-251,2	1,4	26,4
Алкохолна пића и дуван	-0,1	-9,5	3,0	13,1
Одећа и обућа	0,9	46,8	-0,6	-1,6
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,3	51,2	1,1	9,2
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,2	12,1	1,1	3,1
Здравство	0,1	3,8	1,9	5,7
Транспорт	0,3	36,4	2,2	15,8
Комуникације	-0,1	-3,2	0,9	2,6
Рекреација и култура	0,2	10,8	6,9	22,9
Образовање	0,1	1,4	0,8	0,8
Ресторани и хотели	-0,3	-8,7	1,1	1,7
Остала роба и услуге	0,2	10,3	0,1	0,2

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 23.12.2016. године